Spis treści

Wprowadzenie (*Izabela Bludnik, Marek Ratajczak, Jacek Wallusch*) 5

Izabela Bludnik
Endogeniczność pieniądza w ujęciu realnego cyklu koniunkturalnego i post-keynesizmu 7

Renata Pęciak
Regulacje i kryzysy w świetle francuskiej szkoły regulacji 20

Krzysztof Opolski, Tomasz Potocki
Pojęcie racjonalności w naukach ekonomicznych z perspektywy ekonomii behawioralnej – kierunki i wyzwania 36

Natalia Zimniewicz
Pesymizm poznawczy w nauce ekonomii 59

Jan L. Bednarczyk
Hipoteza inflacji neutralnej a pryncypia ekonomii głównego nurtu 73

Michał Adam
Zmienność i zależności między spreadami *sovereign credit default swap* dla krajów regionu CE-3 100

Michał Jurek, Paweł Marszałek
Polityka kursowa i fiskalna krajów Europy Środkowej i Wschodniej oraz stabilność kursów ich walut wobec euro 125

Adam Przybyłowski
Zrównoważony rozwój w obszarze transportu, ze szczególnym uwzględnieniem województwa wielkopolskiego 151

Grażyna Ancyparowicz, Miłosz Stanisławski
Efekty programu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce. Stan obecny i perspektywa do 2015 roku 162

Barbara Danowska-Prokop
Ubezpieczenia brackie jako źródło dodatkowego dochodu górnośląskich górników w okresie międzywojennym 185

Małgorzata Gajowiak
Ekonomia instytucjonalna a zrównoważony rozwój krajów postsocjalistycznych. Rola instytucji nieformalnych w Polsce 201

Adam Baszyński, Wacław Jarmołowicz, Dawid Piątek, Katarzyna Szarzec
Przebieg i rezultaty transformacji gospodarczej w wybranych krajach europejskich 223

Piotr Maszczyk
Polski model kapitalizmu. Próba klasyfikacji i oceny 242

Michał Moszyński
Instytucjonalne uwarunkowania budowy ładu społecznej gospodarki rynkowej w byłej NRD 284

Wprowadzenie

Od 2008 roku, kiedy to wraz z upadkiem banku Lehman Brothers umownie rozpoczął się w gospodarce światowej kryzys – początkowo finansowy, obejmujący następnie także sferę realną, trwają spory i dyskusje zarówno odnoszące się do praktyki zwalczania kryzysu, zwłaszcza w ramach polityki makroekonomicznej, jak i dotyczące ekonomii jako nauki. Można przy tym odnieść wrażenie, że obserwując i analizując tę samą rzeczywistość, gorący obrońcy swobody sił rynkowych, a zarazem zwolennicy maksymalnie ograniczonego w swej działalności regulacyjnej i alokacyjnej państwa, a także ich adwersarze eksponujący słabości niewidzialnej ręki rynku i wskazujący na potrzebę zwiększonej aktywności państwa, wraz z kolejnymi odsłonami zjawisk kryzysowych raczej umacniają się w przekonaniu o słuszności własnych poglądów, niż skłonni są do otworzenia na przynajmniej część argumentów drugiej strony. Może to wskazywać, że ekonomia – a raczej ekonomiści – nie dojrzeli jeszcze do kolejnej rewolucji naukowej w rozumieniu przypisywanym temu pojęciu przez Thomasa Kuhna i raczej szukają odpowiedzi na zasadnicze niekiedy pytania w ramach tych paradygmatów, które stanowią fundament współczesnej ekonomii głównego nurtu, a które ukształtowały się w niekiedy już dość odległej przeszłości. Oczywiście, nieodrzucania tradycyjnych paradygmatów nie należy utożsamiać z brakiem modyfikacji czy istotnych zmian proponowanych lub wprowadzanych w sposobie analizy i interpretacji rzeczywistości gospodarczej. Dotyczy to zarówno tych badań, które mają wymiar bardziej modelowo-teoretyczny, jak i tych, które raczej są związane ze studiami empirycznymi, niekiedy także w historycznym wymiarze.

Odzwierciedleniem różnych sposobów i metod szukania odpowiedzi na pytania o to, jak jest skonstruowany i jak działa świat w jego gospodarczym wymiarze

zarówno w skali makroekonomicznej, jak i w ramach zjawisk o mikroekonomicznym charakterze, jest prezentowany zbiór opracowań. Ich autorzy przedstawiają na wielu płaszczyznach problemy współczesnej ekonomii i gospodarki. Zbiór otwierają prace poświęcone analizom teoretycznym, rozwojowi teorii ekonomii oraz metodologii. Czytelnik znajdzie tutaj odwołania do jakże aktualnych dziś zagadnień polityki pieniężnej, stabilności, natury pieniądza, regulacji, racjonalności podmiotów gospodarujących czy wszechobecnego ostatnimi czasy pesymizmu poznawczego. Analizy wykraczają przy tym poza wąsko rozumianą ekonomię, odnosząc się do ekonomii behawioralnej czy teorii usług. W drugiej części pracy znalazły się artykuły poświęcone badaniom empirycznym, zwłaszcza w odniesieniu do realiów gospodarek, które przeszły transformację ustrojową, w tym Polski. W części obejmującej studia empiryczne znajdują się też opracowania odwołujące się do analizy w wymiarze regionalnym i branżowym.